

Lausunto

8.12.2025

VN/29788/2025
VN/29788/2025-TEM-5

Kirjaamo sisäministeriö
Katja Kaukonen, MMO

TEM lausunto SM:n asetuksesta Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2026

Sisäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa ehdotuksesta sisäministeriön asetukseksi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2026.

Maahanmuuttoviraston suoritteista perittäviin maksuihin esitetään useita muutoksia, jotka perustuvat suoritteiden tuottamisen omakustannusarvoihin. Hakemusmaksuja arvioitaessa on tarkasteltu omakustannusarvoja tammi-elokuulta 2025 sekä koko vuoden 2024 osalta. Omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriassa on tavoitteena 100 %:n kustannusvastaavuus. Maksujen korotuksia esitetään tehtäväksi seuraaviin työ- ja koulutusperusteisiin oleskelulupahakemuskategorioiden:

- ensimmäinen oleskelulupa työntekoa varten, paperinen ja sähköinen hakemus
- ensimmäinen oleskelulupa työntekoa varten, ei työvoiman saatavuusharkintaa, paperinen ja sähköinen hakemus
- ensimmäinen oleskelulupa yrittämistä varten, paperinen ja sähköinen hakemus
- kasvuyrittäjän ensimmäinen oleskelulupa, paperinen ja sähköinen hakemus
- kausityötodistus, paperinen ja sähköinen hakemus
- todistus työnteko-oikeuden laajentumisesta, paperinen ja sähköinen hakemus
- ensimmäinen oleskelulupa opiskelua varten, paperinen ja sähköinen hakemus

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut asetusehdotuksen valmisteluun sisäministeriön, ulkoministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön ja Maahanmuuttoviraston yhteisessä ohjausryhmässä.

Suoritteiden omakustannusarvot ovat nousseet lähes kaikissa suoritteissa edellisvuoteen verrattuna. Merkittävimpanä syynä nähdään Suomen yleisestä taloustilanteesta johtuva oleskelulupahakemusten määrän lasku. Ennakoitua alhaisemmat hakemusmäärät ovat vaikuttaneet negatiivisesti viraston tulokertymään, ja suoritteille vyöryttävien kustannusten, ml. htv-kulut ja investoinnit, suhde tuloihin on kasvanut. Hakemusmäärien laskun lisäksi omakustannushintoihin on vaikuttanut yleiskustannusten kasvu, ja lainsäädäntömuutosten myötä kasvanut työmäärä hakemusten käsittelyssä. Ensimmäisen oleskeluluvan työntekoa varten omakustannushintaan on vaikuttanut erityisesti myös vuoden 2025 alussa tapahtunut osapäätöksen siirto työ- ja elinkeinotoimistoilta Maahanmuuttovirastolle.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että olemassa oleviin maksuihin ehdotetut korkeat euromääräiset korotukset ovat perusteltuja ottaen huomioon suoritteiden matalat kustannusvastaavuudet.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että hintojen määrittelyssä käytetään kokonaisharkintaa niin, että tekijät, joihin Maahanmuuttovirasto ei voi omalla toiminnallaan suoraan vaikuttaa, kuten hakemusmäärien vaihtelusta johtuva omakustannushinnan heilahtelu, ei johtaisi hakemusten hintojen kohtuuttomaan korottamiseen. Samalla työ-

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

ja elinkeinoministeriö katsoo, että omakustannusarvoa vastaavien käsittelymaksujen osalta tähdätään kustannusvastaavuuteen niin, että kehitys on pitkällä aikavälillä kohti 100 %:n kustannusvastaavuutta. Kustannusvastaavuuden parantamiseksi Maahanmuuttovirastossa jatketaan tulevina vuosina myös tuottavuuden parantamista mm. toiminnan kehittämisen ja automaation keinoin.

Eryteisesti työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintojen määrittelyssä tulee työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ottaa huomioon myös Suomen verrokkimaiden vastaavien oleskelulupien hinnat. Nykyiselläänkin Suomen työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hinnat ovat varsin korkeat esimerkiksi pohjoiseurooppalaisiin verrokkeihin nähden. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintoja tulee jatkuvasti arvioida siitä näkökulmasta, ettei vaaranneta Suomen kilpailukykyä ja mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan ulkomaalaisia osaajia.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kaikkien hintojen määrittelyssä on hyvä huomioida, että ne ovat kohtuullisia, eivätkä aseta estettä alaikäisten mahdollisuuteen saada perhettään Suomeen. Perheenyhdistämisen mahdollisuudet ovat olennaisia huomioiden Euroopan ihmisoikeussopimuksen perhe-elämän suojan sekä lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisen lapsen edun ensisijaisuuden. Perheen saaminen Suomeen tukee lasten hyvinvointia ja kotoutumista.

Neuvotteleva virkamies

Anna Bruun

Erityisasiantuntija

Satu Salonen

Jakelu SM Sisäministeriö
SM MMO Maahanmuutto-osasto, Katja Kaukonen

Tiedoksi TEM MAKO Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö, Sonja Hämäläinen
TEM MAKO Kansainvälinen osaaminen ja työvoima -tiimi, Katri Niskanen

VN/29788/2025-TEM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: